

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613-251.99

Konu : Tarım Satış Kooperatif ve
Birliklerinin Genel Kurul Toplantıları

GENELGE
(2018/.1..)

28/03/2013 tarihli ve 6455 sayılı Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 21 inci maddesiyle, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanununun 4 üncü maddesi yeniden düzenlenmiş ve bu çerçevede tarım satış kooperatif ve birliklerinin organları arasında “denetim kurullarına” yer verilmeyerek 11/04/2013 tarihi itibariyle denetim kurulları kaldırılmıştır.

Kooperatif ve birliklerin denetim şekli ise, 6455 sayılı Kanununun 22 nci maddesiyle değiştirilen 4572 sayılı Kanununun 5 inci maddesinde ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397 nci maddesine yine 6455 sayılı Kanununun 80 inci maddesiyle eklenen beşinci ve altıncı fıkralarda düzenlenmiştir.

Bahsi geçen maddeler uyarınca; Bakanlıkça ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslar dikkate alınarak belirlenen birliklerin 6102 sayılı Kanun çerçevesinde “bağımsız denetime” tabi olacağı; bağımsız denetime tabi olmayan birlikler ile tüm tarım satış kooperatiflerinin ise Bakanlığımızca hazırlanıp, Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelik çerçevesinde denetleneceği ve bu kapsamda denetime tabi olduğu hâlde söz konusu denetimi yaptırmayanların finansal tabloları ve yönetim kurulu yıllık faaliyet raporlarının düzenlenmemiş sayılacağı öngörülmüştür.

Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmeliğe ilişkin çalışmaların devam etmesi ve söz konusu yönetmeliğin yürürlüğe konulamamış olması nedeniyle, Bakanlığımızca bir değerlendirme yapılarak 08/10/2013 tarihli ve 7 sayılı Genelge hazırlanmış ve bağımsız denetime tabi olmayan tarım satış kooperatifleri birlikleri ile tüm tarım satış kooperatiflerine bildirilmiştir.

Söz konusu Genelge kapsamında; kooperatif anasözleşmesinin 31 inci (08/04/2014 tarihi itibariyle mülga) ve birlik anasözleşmesinin 30 uncu (08/04/2014 tarihi itibariyle mülga) maddeleri uyarınca; 6102 sayılı Kanununun 397 nci maddesinin beşinci fıkrasıyla zorunlu kılınan denetimler yaptırılmadan ve denetim raporları genel kurula sunulmadan; gündeme konulması zorunlu olsa bile, denetlenmemiş dönemlere ilişkin bilanço, bilanço hesaplarının dökümü, gelir gider farkı hesapları ile yönetim kurulu raporlarının incelenmesi, kabulü veya reddi ve yönetim kurulu üyelerinin ibrası hususlarının görüşülerek karara bağlanamayacağı, gündemde yer verilmek

suretiyle veya 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 46 ncı maddesinin son fıkrası ve kooperatif anasözleşmesinin 25 inci maddesinin dördüncü ve birlik anasözleşmesinin 23 üncü maddesinin dördüncü fıkraları (08/04/2014 tarihi itibariyle mülga) uyarınca, bilanço incelemesi ve ibranın denetlenmemiş dönemlere ilişkin denetim raporlarının hazırlanmasını takiben gerçekleştirilecek ilk genel kurul toplantısına kadar geriye bırakılması öngörülmüştür.

Ancak, söz konusu yönetmeliğin halen yürürlüğe girmemesi nedeniyle anılan Genelge uyarınca bu kooperatif ve birliklerin genel kurullarında yönetim kurullarının ibrasının, finansal tablolarının ve bilançolarının kabul veya reddinin geriye bırakılmasının uygulamada önemli sorunları ortaya çıkardığı Bakanlığımıza iletilen görüş, öneri ve şikâyetlerden anlaşılmıştır.

Bu kapsamda;

- Esas itibariyle 6455 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ile denetim kurullarının tarım satış kooperatif ve birliklerinin organları arasından çıkartılmış olması, 6102 sayılı Kanununun 397 nci maddesinin beşinci fıkrası kapsamında yapılması öngörülen denetimin ise -tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin iradesi dışında- yapılamamış olması,

- Değişikliklerin yürürlüğe girdiği 11/04/2013 tarihinden bugüne kadar geçen dört yıldan fazla sürede, 6102 sayılı Kanununun 397 nci maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen yönetmeliğin henüz yürürlüğe konulamamış olması,

- 2014 yılında yayımlanan tarım satış kooperatif ve birliklerinin örnek anasözleşmelerinde, denetim kurulları ve raporları ile ilgili hükümlerin çıkartılıp 6102 sayılı Kanununun 397 nci maddesine uygun hükümlere yer verilmiş olması,

- Denetlenecek dönem ile denetim tarihi arasındaki süre uzadıkça denetim etkinliğinin azalacak olması ve yasal değişikliklerden bu yana uzun bir sürenin geçmiş olması,

- Yönetim kurullarının ibra edilememesinin; ibrası geriye bırakılan ve yeniden seçilemeyen yönetim kurulu üyeleri üzerinde baskı oluşturması, çok ortaklı bir yapıya sahip olan bu kooperatiflerin mali tablolarının kesinleştirilememesinin sorunlara neden olması, çıkan ortaklar ile vefat eden ortakların mirasçılara sermaye paylarının iade edilememesi ve bu durumun ortakların mağduriyetine sebep olması,

- Hesap verebilirliğin en önemli yeri olan genel kurullarda ibranın, finansal tabloların ve bilançoların kabulünün geriye bırakılmasının; denetimin önemli olduğu çok ortaklı olan bu kuruluşlarda boşluğa ve keyfiliğe neden olması, görüşülecek harcamalar üzerinden uzun yıllar geçmesi nedeniyle ortakların değerlendirme ve denetleme fonksiyonlarını önemli ölçüde azaltması

gibi hususlar dikkate alınarak Bakanlığımızca konu hakkında yeniden değerlendirme yapılmıştır.

Buna göre; 6102 sayılı Kanununun 397 nci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca çıkarılması gereken yönetmelik yürürlüğe girene kadar, anılan kooperatif ve birliklerde bilanço ve faaliyet raporlarının görüşülmesi, kabulü veya reddi ile yönetim kurulu üyelerinin ibrasına ilişkin konularda aşağıdaki hususlara riayet edilecektir.

1) Birliğe bağlı tarım satış kooperatiflerinin olağan veya olağanüstü genel kurul toplantılarında, hangi yöntemle yapılacağına kooperatif yönetim kurulları tarafından karar verilmek üzere;

- a) Birlik bünyesinde çalışan muhasebe ve kooperatifçilik konularında uzman kişilerden birlikçe oluşturulan bir komisyon ya da
- b) Kooperatifin defter kayıtlarını tutmayan serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir veya bağımsız denetçi

tarafından denetlenmemiş dönemler ile görüşülen hesap dönemine ilişkin yönetim kurulu faaliyet raporu ile bilanço ve finansal tabloların objektif kriterler çerçevesinde incelenmesi sonucunda düzenlenecek raporun genel kurula sunulması halinde, gündemde yer vermek suretiyle yönetim kurulu faaliyet raporları ile finansal tablolar ve yönetim kurulu üyelerinin ibraları hakkında karar alınabilecektir.

2) Herhangi bir Birliğe bağlı olmadan bağımsız olarak faaliyet gösteren tarım satış kooperatiflerinin olağan veya olağanüstü genel kurul toplantılarında, yönetim kurulunca seçilecek kooperatif defter kayıtlarını tutmayan serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir veya bağımsız denetçi tarafından denetlenmemiş dönemler ile görüşülen hesap dönemine ilişkin yönetim kurulu faaliyet raporu ile bilanço ve finansal tabloların objektif kriterler çerçevesinde incelenmesi sonucunda düzenlenecek raporun genel kurula sunulması halinde, gündemde yer vermek suretiyle yönetim kurulu faaliyet raporları ile finansal tablolar ve yönetim kurulu üyelerinin ibraları hakkında karar alınabilecektir.

3) 14/06/2013 tarihli ve 28677 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Tarım Satış Kooperatif Birliklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğ”e göre bağımsız denetime tabi olmayan tarım satış kooperatifleri birliklerinin olağan ve olağanüstü genel kurul toplantılarında denetlenmemiş dönemler ile görüşülen hesap dönemine ilişkin olarak; aynı Tebliğe 17/01/2015 tarihinde eklenen 4 üncü maddenin ikinci fıkrası uyarınca isteğe bağlı olarak yaptırılan bağımsız denetim sonucunda düzenlenen raporun ya da yeminli mali müşavir veya bağımsız denetçi tarafından yönetim kurulu faaliyet raporu ile bilanço ve finansal tabloların objektif kriterler çerçevesinde incelenmesi sonucunda düzenlenecek raporun genel kurula sunulması halinde, gündemde yer vermek suretiyle yönetim kurulu faaliyet raporları ile finansal tablolar ve yönetim kurulu üyelerinin ibraları hakkında karar alınabilecektir.

4) Yukarıdaki hükümlere göre işlem yapmayan kooperatif veya birliklerce Tarım Satış Kooperatifleri ile Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinin Genel Kurul Toplantılarına İlişkin 08/10/2013 tarihli ve 2013/7 sayılı Genelgenin uygulanmasına devam edilecektir.

5) 6102 sayılı Kanununun 397 nci maddesinin beşinci fıkrası gereğince çıkarılacak yönetmelik yürürlüğe girdiğinde anılan yönetmelik hükümleri uyarınca işlem yapılacaktır.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Bülent TUFENKCI
Bakan

Dağıtım:
Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri
Tarım Satış Kooperatifleri